

طرح الزام دولت به پیگیری حقوق جانبازان و قربانیان جنگ شیمیایی علیه جمهوری اسلامی ایران

مصوبه مجلس شورای اسلامی: ۱۳۸۷/۱۱/۶

تاریخ بررسی در شورای نگهبان: ۱۳۸۷/۱۱/۱۶

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون دولت جمهوری اسلامی ایران موظف است حقوق مصدومان و شهدای شیمیایی ناشی از هشت سال جنگ تحمیلی عراق علیه ایران را در محاکم داخلی و خارجی پیگیری نماید.

تبصره ۱- از زمان ابلاغ این قانون تا دو ماه دولت موظف است ضمن تجمیع دستگاههای فعال در پیگیری حقوق جانبازان و بازماندگان جنگ شیمیایی یک دستگاه مشخص پاسخگو به مجلس را به عنوان مسئول پیگیری و اجراء این قانون تعیین نماید.

تبصره ۲- دولت موظف است با تجمیع اقدامات گذشته در جمع‌آوری اسناد جنایات شیمیایی علیه ملت ایران، یک بانک اطلاعاتی تشکیل داده و اسناد مربوطه را به روز رسانی کند.

تبصره ۳- باتوجه به ضرورت ساماندهی به تحقیقات علمی و پژوهشی مربوط به عوارض جنگ شیمیایی بر افراد و محیط، دولت مکلف است مراکز متعدد مربوطه را در قالب یک مرکز خاص تجمیع نماید.

تبصره ۴- دولت و قوه قضائیه موظفند با رعایت قوانین و مقررات ملی و بین‌المللی حمایت‌های فنی، حقوقی و دیپلماتیک را از تمام اتباع و اشخاص ایرانی صدمه دیده از حملات و کاربرد مواد شیمیایی ناشی از هشت سال جنگ تحمیلی عراق علیه ایران به عمل آورند.

تبصره ۵- دولت مکلف است هر شش ماه یکبار گزارش اقدامات مربوط به اجراء قانون را به کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس ارائه دهد.

الف - نظرات مخالف

- با توجه به اینکه برخی از دستگاههای مرتبط با امور جانبازان و مصدومان شیمیایی، زیر نظر مقام رهبری قرار دارند، الزام مندرج در این مصوبه به تجمیع دستگاههای فعال در

این حوزه، مداخله در امور ولی امر و مغایر با اصول ۵۷ و ۱۱۰ قانون اساسی است.
 - با توجه به اینکه پیگیری حقوق جانبازان و مصدومان شیمیایی در محاکم بین‌المللی متضمن هزینه‌های سنگین دادرسی است، چنانچه ردیف خاصی در بودجه برای این کار پیش‌بینی نشده باشد، این طرح موجبات افزایش هزینه‌های عمومی را فراهم می‌آورد که با عنایت به عدم پیش‌بینی طریق جبران این هزینه‌ها در طرح پیشنهادی نمایندگان، مغایر با اصل ۷۵ قانون اساسی خواهد بود.

- آنچه از ظاهر این ماده برداشت می‌شود آن است که صرفاً ناظر بر تجمیع اطلاعات و ایجاد بانک اطلاعاتی نیست، بلکه تجمیع فعالیتهای نهادهای مختلف در این زمینه را پیش‌بینی کرده که با توجه به گستردگی دستگاههای ذیربط، بار مالی سنگینی برای دولت جهت تشکیل یک ساختار جدید ایجاد خواهد کرد. بر این اساس، با عنایت به عدم پیش‌بینی طریق تأمین هزینه‌های مزبور در طرح پیشنهادی نمایندگان، تبصره (۱) مغایر با اصل ۷۵ قانون اساسی است.

ب - نظرات موافق

- تجمیع دستگاههای متعدد که در زمینه خدمت‌رسانی به جانبازان و قربانیان بمب‌های شیمیایی فعالیت می‌کنند و هر یک دارای بودجه معتابهی هستند، دارای بار مالی نیست و حتی ممکن است موجب کاهش هزینه‌های دولت شود. بدین لحاظ، مغایرتی با اصل ۷۵ نخواهد داشت.

- صرف حمایت و دفاع از جانبازان شیمیایی در داخل و خارج از کشور مستلزم هزینه مالی نیست؛ چرا که در حال حاضر، دولت جمهوری اسلامی ایران به نهادهای بین‌المللی مرتبط ملحق شده و حق عضویت آنها را نیز سالیانه پرداخت می‌کند. لذا این طرح هزینه‌ای برای دولت نخواهد داشت.

نظریه نهایی شورای نگهبان^(۱)

مصوبه مزبور، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

۱. مندرج در نامه شماره ۸۷/۳۰/۳۰۳۵۶ مورخ ۸۷/۱۱/۱۷ شورای نگهبان، خطاب به رئیس مجلس شورای اسلامی.